

שירה :

בארץ אהבתי השקד פורח

לאה גולדברג / מוני אמריליו

אך מי יניי נשך לו ויךאנו?
מי לב רחב לו ויכירנו?
מי לא יטעה,
מי לא ישגה,
מי יפתח לו הדלת?

בארץ אהבתי השקד פורח
בארץ אהבתי מחכים לאורח
שבע עלמות,
שבע אמהות,
שבע כלות בשער.

בארץ אהבתי על הצריח דגל,
לארץ אהבתי יבוא עולה רגל
בשעה טובה,
בשעה ברוכה,
המשפחה כל צער.

מנחה : נטעם מפרי התאנה.

קריאה :

למה נמשלה התורה לתאנה? אלא כל הפירות יש בהם פסולת :
תמרים יש בהם גרעינים, ענבים יש בהם חרצנים, רימונים יש בהם
קליפין. אבל תאנה כולה יפה לאכול, כך דברי תורה - אין בהם פסולת.
ילקוט שמעוני, יהושע א

שירה :

פירות חמישה-עשר

נעמי שמר

שָׁלַג עַל עִירֵי כָּל הַלְּיָלָה נַח
אֶל אַרְצוֹת הַחֹם אֶהוּבֵי הַלֶּךְ
שָׁלַג עַל עִירֵי וְהַלְּיָלָה קָר
מְאַרְצוֹת הַחֹם לִי יָבִיא תְּקָמָר.
דָּבַשׁ הַתְּאֵנָה, מִתֵּק הַחֲרוּב
וְאוֹרֶחַת גְּמֻלִים עֲמוּסֵי כָּל-טוֹב
הִנֵּה שׁוֹב יָשׁוּב שְׂמֹשׁ לְבָבִי
וּמְשֹׁם תְּפִיחַ זָהָב יָבִיא.

שָׁלַג עַל עִירֵי נַח כְּמוֹ טְלִית
מְאַרְצוֹת הַחֹם מֵה הַבְּאֵת לִי?
שָׁלַג עַל עִירֵי, שָׁלַג עַל פְּנֵי
וּבִתּוֹךְ הַפְּרִי כָּל גְּעֻגוּעֵי.

מנחה : נטעם מפרי התפוח.

שירה :

עץ התפוח

יעקב שבתאי / לחן רוסי

מה יפה מצבע עץ תפוח העומד בגן במלא פריחה
מה יפה מרגע לא ידוע עת אהוב לבי הולך ובא
בשמלה הלבנה פרח ; בשמלה הלבנה.

כשִׁיָּדֵי בַכֶּף-יָדוֹ תִּנּוּחַ וְאֲשַׁמַּע אֶת שְׁמִי עַל שְׁפִתוֹתָיו.
נִשְׁמָתִי כַּעֵץ לִבְנֵה תִּנּוּעַ, וְלִבִּי כַּיָּם עוֹבֵר גְּדוֹתָיו.
בִּשְׁמֶלֶה הַלְּבָנָה פָּרַח ; בִּשְׁמֶלֶה הַלְּבָנָה.

על שדות שקטים למלא העין לילה כבר יורד וכוכבים
שכורים מלב ולא מין כמו נגון נודד במרחבים.
בשמלה הלבנה פרח ; בשמלה הלבנה.

מסביב גני-הפרי וריח של אביב חדש ושל פריחה
על ראשינו מטיל ריח ואורו שקוף ומכסף.
בשמלה הלבנה פרח ; בשמלה הלבנה.

תפוח חינני

משה דור/יוסף הדר

לו אני אילן היא רוח
ונשקה אף לי
עוד תקטוף אותי תפוח
חינני

נד אילן
צמרתו ליטף הרוח
ונשק עליו

הו מתי היום יפוח
ואשא קולי
יפתי רדי לשוח
בגני

שם בגן
יפתי קטפה תפוח
וצחוקה שנהב

כוס שנייה : יין לבן מהול בקצת יין אדום

מנחה :

נמזוג כוס שנייה של יין. מיעוטה אדום ורובה לבן. כבר בחורף הקר ובטבע הרדום מתגלים סימנים קטנים להתעוררות, ללבלוב העצים ולפריחה. מחזור חיים חדש מתחיל בטבע. נקדיש כוס זו לשמירת הטבע ואיכות הסביבה. החג המיוחד לאילנות, מדגיש ביתר שאת את הצורך לשמור על הטבע ועל איכות החיים, על החי, על הצומח, על האוויר הצח, על השקט והשלווה. זו הזדמנות חגיגית להגביר את הרגישות לעצים, לצמחים ולטבע בכלל.

קריאה :
בשתי ידיך
איזי מן

בשתי ידיך
אתה נוטע עץ.
וכמוהו -

אתה מעמיק את שורשיך.

בשתי ידיך
אתה נוטע עץ
שהוא ברכה לאדמה
ונוף ופרי וצל
וארץ ישראל.

בשתי ידיך
אתה נוטע עץ
שהוא סיפור ומנגינה
וציפור שבונה את קינה.
והוא עולם ומלואו
העץ הזה,
שאתה נוטע היום
לארצך ולילדיך
בשתי ידיך.

מנחה : נטעם מפרי הגפן.

קריאה :

הלומד מן הקטנים, למה הוא דומה?
לאוכל ענבים קהות, ושותה יין מגתו.
והלומד מן הזקנים, למה הוא דומה?
לאוכל ענבים בשלות ושותה יין ישן.
(פרקי אבות ד, כו).

קריאה :

בשעה שברא הקב"ה את האדם הראשון, נטלו והחזירו לפני כל אילני גן-עדן ואמר לו : ראה מעשי כמה משובחים המה! וכל מה שבראתי, בשבילך בראתי. תן דעתך, שלא תקלקל ותחריב את עולמי. שאם קלקלת, אין מי שיתקן אחריך.
קהלת רבה ט

שירה:

ההר הירוק תמיד

יורם טהרלב / מוני אמריליו

פְּקַחְתִּי אֶת עֵינַי,
הָיָה אֵז חֹדֶשׁ שֶׁבֶט,
רְאִיתִי מַעְלֵי צְפוֹר קִטְנָה אַחַת
וּתְכַלֵּת הַשָּׁמַיִם וְעָנָן יָחִיד
וְרָאִיתִי אֶת הַהָר הַיָּרוֹק תָּמִיד.

הָהָר הַיָּרוֹק כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה,
אֲנִי עוֹד חוֹלֵם וְשׂוֹאֵל
לְנֶשֶׁם רוּחוֹתֶיךָ כְּבָרָאשׁוֹנָה,
לְשִׁכְבִּי בְּצִלְךָ כְּרָמֶל.

בְּמִשְׁחָקֵי יְלָדוֹת קָלִי הַשְּׁכָרוֹן
רְדַפְתִּי פְּרָפְרִים, הִחְלַקְתִּי בְּמַדְרוֹן
וְעַתָּה חִפְשֹׁתִי לִי מִסְתוֹר לֵלֵב תָּמִים
אֵז בְּרַחְתִּי אֶל הָהָר הַיָּרוֹק תָּמִיד.
הָהָר הַיָּרוֹק כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה...

בְּשָׁנוֹת הַנְּעוּרִים, בְּשָׁנוֹת הָאֶהָבָה
טִפְסָנוּ בְּשִׁבְלֵינוּ, יָדֵי בְּתוֹךְ יָדָה
הַשְּׁקָפְנוּ לְמַרְחָק, לְעֵבֶר הָעֵתִיד
וְחִלְמָנוּ עַל הָהָר הַיָּרוֹק תָּמִיד.
הָהָר הַיָּרוֹק כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה...

ריח תפוח ואודם שני

יורם טהרלב/נחום היימן

שׁוֹבֵי צִיפּוֹרֶת עַל כִּנֵּף הַרוּחַ
כָּבֵר בְּגִנֵּי פֶתַח הַסַּמְדָּר
בוֹשֵׁם לִימּוֹר נִיצַת הַתְּפוּחַ
גֶּשֶׁם הַלֵּךְ וְחוֹרֵף עֵבֶר.

הוּ מִי יִבִּיא לָךְ זֹו הָאִיגֶרֶת
מִי יִישָׂאךָ כֹּלָה אֶל גִּנֵּי
קֶן לָךְ אֲבִנָה עַל בֶּד וְצִמְרַת
רִיחַ תְּפוּחַ אֹדֶם שְׁנִי.

בוֹאִי נָא בוֹאִי צְבִיִּית הַחֲמָד
בְּגֵד שֶׁל טַל לְבָשׁוּ הַשְּׂדוֹת
כָּבֵר הָאֲדִימָה לָנוּ הַשְּׁמֶשׁ
וּבְגִבְעָנוּ יִין אֲדוּם.

הוּ מִי יִטּוֹס יִדְאָה בְּשִׁמְיִים
מִי לָךְ יִבִּיא בְּשׁוֹרֶת הָאֲבִיב
מִי יִישָׂאךָ כֹּלָה עַל כִּנְפֵיִים
מִי אֶל גִּנֵּי אֹתֶךָ מִי יִשִּׁיב.

שׁוֹבֵי נָא שׁוֹבֵי כִי תָם הַחוֹרֵף
שׁוֹחַר חֹדֶשׁ הַקִּיץ הִבִּיא
שׁוֹבֵי אֵלֵי קִינֶךָ הַצִּיפּוֹרֶת
שׁוֹבֵי צְבִיִּיהָ אֶל עֵרֶשׁ הַצְּבִי.

הוּ מִי יִבִּיא לָךְ זֹו הָאִיגֶרֶת
מִי יִישָׂאךָ כֹּלָה אֶל גִּנֵּי
קֶן לָךְ אֲבִנָה עַל בֶּד וְצִמְרַת
רִיחַ תְּפוּחַ אֹדֶם שְׁנִי.

שירה:

מלאו אסמינו בר

פ. אלעד / דוד זהבי

מְלֵאוּ אֶסְמֵינוּ בְּר וִיקְבִּינוּ יִין
בְּתִינוּ הוֹמִים מִתִּינוֹקוֹת
וּבְהִמָּתְנוּ פוֹרָה -
מָה עוֹד תִּבְקָשִׁי מֵאֲתָנוּ מְכוֹרָה,
וְאִין עֲדִין?

כוס רביעית : כולה יין אדום

מנחה :

נמזוג כוס רביעית, כולה יין אדום. כאדמומיותו של היין כך גם פירות הקיץ האדומים : השזיף, האבטיח, הענבים. עולם של שלום איננו רק עולם שבו שורר שלום בין בני-אדם, אלא גם עולם שבו בני-אדם חיים בשלום עם העולם עצמו ; עם הטבע, עם נופיו, עם אוצרותיו. נקדיש כוס זו לשלום.

שירה :

הבו לנו יין יין
לא שתינו עוד עדיין
הבו לנו יין ותירוש.
בחיינו לא נקוטה
אף נחיה ולא נמותה
מה טובים יפים חיי אנוש.

קריאה :

מעשה באדם שהיה הולך במדבר והיה רעב, עייף וצמא, ומצא אילן שפירותיו מתוקין וצילו נאה ואמת מים עוברת תחתיו. אכל מפירותיו ושתה ממימיו וישב בצילו. וכשביקש לילך אמר : "אילן, אילן, במה אברכך? אם אומר לך שיהיו פירותיך מתוקין - הרי פירותיך מתוקין ; שיהא צילך נאה - הרי צילך נאה ; שתהא אמת מים עוברת תחתך - הרי אמת מים עוברת תחתך. אלא יהי רצון שכל נטיעות שנוטעין ממך יהיו כמותך." בבלי, תענית ה ע"ב

מנחה : סדר העולמות והפירות
העולם הראשון הוא עולם העשייה, המסומן בפירות נקלפים שתוכם נאכל וקליפתם נזרקת, כסמל לעולם העשייה אנו אוכלים פירות הדורשים הגנה חיצונית מרובה, כגון שקדים ואגוזים.
העולם השני הוא עולם היצירה, המסומן בפירות שקליפתם החיצונית נאכלת ותוכם גרעיני זרע, גרעינים יוצרי חיים.
והגבוה שבעולמות הוא עולם הבריאה המסומן בפירות שנאכלים בשלמותם, בקליפתם ותוכם.

נטעם מפרי הזית

קריאה :

עץ הזית מתאבל (אגדת עם)

מספרים, כי ביום מותו של שלמה מלך ישראל התאבלו עצי הגן השונים והשליכו מרוב צער את עליהם הירוקים מעל ענפיהם. רק הזית נשאר עומד בכל הדרו ולא השיר את עליו, ולא נראה בו כל סימן של צער. באו אליו העצים ואמרו : "וכי לא נאה לך להתאבל על מותו של מלך ישראל?" אמר להם הזית : "אתם השרתם את עליכם כדי שכל העולם יראה בצערכם ; אולם צערי שלי - שמור הוא בליבי. הביטו וראו : כל גופי חלול ונבוב מרוב יגון."

מנחה : נטעם מפרי התמר.

תפוחים ותמרים

איתן נחמיאס גלס/רמי קלינשטיין

אם תלך אל השוק
תראה אותה בוכה
אישה יפה בין הפירות
מוציאה עוד ממחטה

הרוכלים לה צועקים
מה קרה לך חמודה
זה אהובי שלא רוצה
הוא מצא לו נערה

קחי לך תפוחים ותמרים
המתיקי את יומך
הוא לא שווה את הכאב
שמתרוצץ אצלך בלב

היא אוהבת את האיש
שלא אוהב אותה
שמלת פרחים, לחיים שושנים
לך לא מספיקים

אתה רוצה אישה פלקט
בלי נסיון חיים
אתה רוצה ילדה נערה
קפואה ובלי קמטים

קחי לך תפוחים ותמרים
המתיקי את יומך
הוא לא שווה את הכאב
שמתרוצץ אצלך בלב

והיא פה מחכה
בין דוכני שווקים
שאתה תרצה אותה אהובה
רק כשנוח ומתאים

קחי לך תפוחים ותמרים
המתיקי את יומך
הוא לא שווה את הכאב
שמתרוצץ אצלך בלב

מנחה : נטעם מפרי הזית.

שירה :

שירת העשבים

נעמי שמר, ע"פ רבי נחמן מברסלב

דַּע לְךָ
שְׁכַל רוּעָה וְרוּעָה
יֵשׁ לוֹ נְגוּן מִיַּחַד
מְשָׁלוֹ

דַּע לְךָ
שְׁכַל עֵשֶׁב וְעֵשֶׁב
יֵשׁ לוֹ שִׁירָה מִיַּחַד
מְשָׁלוֹ
וּמְשִׁירַת הָעֵשְׂבִים
נַעֲשֶׂה נְגוּן שֶׁל רוּעָה.

כַּמָּה יָפָה
כַּמָּה יָפָה וְנָאָה
כְּשֹׁמְמַעִים הַשִּׁירָה שֶׁלָּהֶם
טוֹב מְאֹד
לְהִתְפַּלֵּל בְּיַנְיָהֶם
וּבִירְאָה לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם
וּמְשִׁירַת הָעֵשְׂבִים
מִתְמַלֵּא הֵלֵב וּמְשִׁתְּוֶקֶק.

וּכְשֶׁהֵלֵב
מִן הַשִּׁירָה מְתַעוֹרָר
וּמְשִׁתְּוֶקֶק אֶל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
אוֹר גְּדוֹל
אֲזִי נִמְשַׁךְ וְהוֹלֵךְ
מִקְדָּשְׁתָּה שֶׁל הָאֶרֶץ
עָלִיו
וּמְשִׁירַת הָעֵשְׂבִים
נַעֲשֶׂה נְגוּן
שֶׁל הֵלֵב.

כוס ראשונה : כולה יין לבן

מנחה :

נמזוג כוס ראשונה לכל המסובים.

היין הלבן מסמל את עונת החורף והסגריר, העצים העומדים בשלכת.

לבן הוא השלג בפסגת החרמון ולבנה היא הקרה.

לבנים פרחי הנרקיס מלמטה ופרחי עץ השקד מלמעלה.

המקובלים בצפת ראו באכילת הפירות דרך לתיקון העולם

והגברת הטוב. ברוח זו נקדיש את הכוס הראשונה -

לאהבת הבריות, סובלנות, כבוד הדדי ודרך ארץ.

כנרת

רחל/נעמי שמר

שם הרי גולן, הושט היד וגע במ
בדממה בוטחת מצוויים : עצור.
בבדידות קורנת גם חרמון הסבא
וצינה נושבת מפסגת הצחור.

שם על חוף הים יש דקל שפל צמרת.
סתור שער הדקל כתינוק שובב,
שגלש למטה ובמי כנרת
משכשך רגליו.

מה ירבו פרחים בחורף על הכרך
דם הכלנית וכתם הכרכום.
יש ימים - פי שבע אז ירוק הירק,
פי שבעים תכולה התכלת במרום.

גם כי אַנְרֶשׁ ואהלך שחוח,
והיה הלב למשואות זרים, -
האוכל לבגוד בך, האוכל לשכוח
חסד נעורים?

שירת העשבים

רבי נחמן מברסלב היה אומר :

דע, כי כל רועה ורועה יש לו ניגון מיוחד, לפי העשבים ולפי המקום
שהוא רועה שם, כי כל עשב ועשב יש לו שירה, ומשירת העשבים נעשה
ניגון של רועה. הוא היה אומר : הלוואי והייתי זוכה לשמוע את כל
השירות והתשבחות של העשבים, איך כל עשב ועשב אומר שירה לה'
יתברך, בלי תהייה ובלי שום מחשבות זרות ואינם מצפים לשום גמול.
כמה יפה ונאה, ששומעים את השירה שלהם, וטוב מאוד ביניהם לעבוד
את האלוהים ביראה.

קריאה :

שלא יאמר אדם : אני זקן, וכמה שנים אני חי?
מה אני עומד ומתייגע לאחרים - למחר אני מת.
לפיכך העלים הקדוש ברוך הוא מליבות של בני אדם את יום המיתה,
שיהיה אדם בונה ונוטע.
זכה - יהיה לו.
לא זכה - לאחרים.
(תנחומא, קדושים)

קריאה:

משל יותם

הלוך הִלְכוּ הַעֲצִים לְמִשְׁחַ עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ, וַיֹּאמְרוּ לַזֵּית: מֶלֶכָה עָלֵינוּ.
 וַיֹּאמֶר לָהֶם הַזֵּית: הִחְדַּלְתִּי אֶת דְּשָׁנִי אֲשֶׁר בִּי יִכְבְּדוּ אֱלֹהִים וְאֲנָשִׁים
 וְהִלְכְתִּי לְנוּעַ עַל הַעֲצִים?
 וַיֹּאמְרוּ הַעֲצִים לַתְּאֵנָה: לְכִי אֵת מֶלְכִי עָלֵינוּ.
 וַתֹּאמֶר לָהֶם הַתְּאֵנָה: הִחְדַּלְתִּי אֶת מִתְקִי וְאֵת תְּנוּבַתִּי הַטּוֹבָה
 וְהִלְכְתִּי לְנוּעַ עַל הַעֲצִים?
 וַיֹּאמְרוּ הַעֲצִים לְגִפְן: לְכִי אֵת מֶלְכִי עָלֵינוּ.
 וַתֹּאמֶר לָהֶם הַגִּפֵּן: הִחְדַּלְתִּי אֶת תִּירוֹשִׁי הַמְשַׁמֵּחַ אֱלֹהִים וְאֲנָשִׁים
 וְהִלְכְתִּי לְנוּעַ עַל הַעֲצִים?
 וַיֹּאמְרוּ כָל הַעֲצִים אֶל הָאֶטָד: לֵךְ אֵתָהּ מֶלֶךְ עָלֵינוּ.
 וַיֹּאמֶר הָאֶטָד אֶל הַעֲצִים: אִם בְּאַמַּת אַתֶּם מְשַׁחִים אֹתִי לְמֶלֶךְ
 עֲלֵיכֶם, בְּאוֹ חֲסוּ בְצַלִּי; וְאִם אֵין - תִּצְאָ אִשׁ מִן הָאֶטָד וְתֹאכַל אֶת
 אֶרְזֵי הַלְּבָנוֹן.
 שופטים ט, ח-טו

ארבעה בנים

כנגד ארבעה בנים דברה תורה
חכם מה הוא אומר: מה העדות והחוקים והמשפטים
 אשר ציווה ה' אלוהינו בט"ו-בשבט?
 אף אתה אמור לו: זרעו וקצרו ונטעו כרמים
 ואכלו את פריים.
רשע מה הוא אומר: מה עבודת הנטיעה הזאת לכם?
 אף אתה אמור לו: מתחילת בריאתו של עולם
 לא נתעסק הקב"ה אלא במטע תחילה.
תם מה הוא אומר: מהו סדר זה שאתם חוגגים הערב?
 ואמרת אליו: סדר זה קבעו אבותינו המקובלים בצפת
 לפני ארבע מאות שנה והרי הוא כתוב לפרטיו בספר "פרי עץ הדר".
ושאינו יודע לשאול: את פתח לו והגדת לבנך ביום ההוא
 "וכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל".
 ועוד נאמר "כי כימי העץ ימי עמי".

(נגה הראובני)

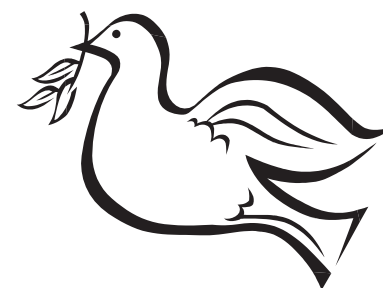

מנחה:

נסיים את סדר ט"ו בשבט בשני שירי שלום.

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו
 הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ
 וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל
 וְאָמְרוּ אָמֵן.
 יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם, יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם
 שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

עוֹד יְבוֹא שְׁלוֹם עָלֵינוּ
 עָלֵינוּ וְעַל כָּלֶם
 סֵאלֵאם,
 עָלֵינוּ וְעַל כָּל הָעוֹלָם
 סֵאלֵאם, סֵאלֵאם.

חג שמח לכולנו ולהתראות בשנה הבאה!

הללויה הללויה בצלצלי שמה
הללויה הללויה בצלצלי תרועה
כל הנשמה תהלליה הללויה.

שירה:

השקדיה פורחת

י. דושמן / מ. רבינא

השקדיה פורחת

ושמש-פז זורחת.

צפרים מראש כל גג

מבשרות את בוא החג

טו בשבט הגיע, חג האיילנות.

הדלקת נרות - שבת שלום ומבורך!

תבורך לנו נר של שבת
על כי בשורת מנוחה הבאת לנו
על כי לובן אורך הביא את האור למעוננו
מלוא טוהר זוהר ורוך
תלוונו שלהבתך קודש
בשדה, בסדנה ובניר.
עד כי תשוב ותאיר לנו שנית
בשבת הבאה.
שבת שלום.

מנחה:

סדר ט"ו בשבט הוא מנהג קדום בעם ישראל, המבוסס על
התיקון העתיק שהתקינו המקובלים בצפת. המקובלים הירבו
לצאת לטבע, לספוג את מראות הארץ ולבטאם בדרכם
המיוחדת בתורת הקבלה. אהבתם לארץ ישראל ופירותיה
הביאה לעריכת סדר ט"ו בשבט. בפרוס לילו של החמישה-
עשר בחודש שבט, מתכנסים כל בית ישראל מסביב לשולחן
הערוך מפירותיה של ארצנו, ומספרים בשבחה.

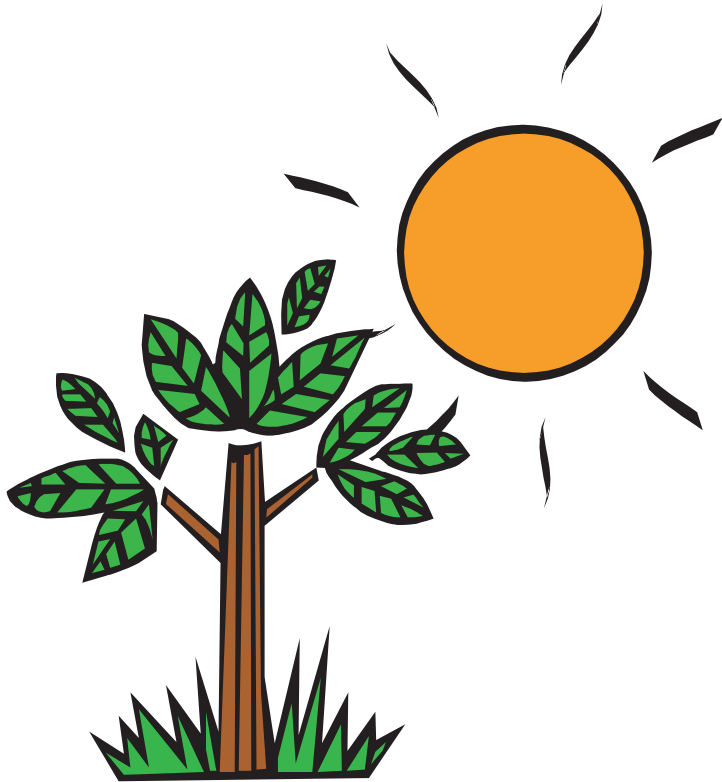

אנחנו שבים אל הטבע, אבל לא בתור עבדים ולא
בתור אדונים, אף לא בתור תיירים וחוקרים, מסתכלים
מרום ידענותם במה למעלה ובמה למטה, כי אם בתור
שותפים אקטיביים ובתור אחים נאמנים: אנחנו באים
להשתתף עם הטבע בחיים וביצירה. יותר נכון, אנחנו
באים להתאחד עם הטבע בייחוד שלם, בבחינת: האדם
והטבע - חד הוא. כל החומות, הגדרים והסייגים בין חיי
האדם ובין חיי הטבע ייהרסו, - ים אחד גדול לאין-סוף
של חיים, ים של חיי עולם, עולם מלא של יחסים
חדשים, של ערכים חדשים! הן מעתה יש לנו יחס -
יחס ישר, נפשי, עמוק, לכל רגב אדמה, לכל אבן ולכל
סלע, לכל עשב ולכל עץ, לכל חי ולכל רמש, כמו לכל
בשמים, לכל העולמות אשר במרחבי אין קץ ולכל אשר
בהם, - כולנו אחים, כולנו שותפים בחיי עולם, בצער
עולם, בשירת עולם, ביצירת עולם, במחשבת עולם,
באמת עולם. פה יכול כל אחד להביא לידי גילוי את
עצמיותו בכל שלמותה מבלי לנגוע אף כמלוא נימה
בשל אחרים. פה במרחב האין-סופי הזה ימצא לו כל
אחד מסלול.

אהרון דוד גורדון

סדר ט"ו בשבט
בשמשיִת

מנחה : נטעם מפרי החרוב.

מדוע נקרא שמו חרוב?

השם חרוב נגזר מהשורש חרב, כלומר : חורב. פירוש השם עץ שיכול לגדול במקום חרב. יש הסבורים, שהשם בא מלשון להחריב, וכך כתוב : " למה נקראו חרובים דמחריבים את השיניים " (תנחום ירושלמי, הקדמה). הסבר אחר, שהשם בא מלשון חָרַב, על שום צורתו של הפרי הדומה לחרב.

קריאה :

חוני המעגל והחרוב

חוני המעגל היה מתהלך בדרך, ראה אדם נוטע חרוב.

אמר לו : החרוב לכמה שנים טוען פירות?

אמר לו : לשבעים שנה.

אמר לו : כלום יודע אתה שתחיה שבעים שנה?

אמר לו : אני מצאתי את העולם בחרובים. כשם שנטעו אבותיי לי -

כך אטע אני לבניי!

בבלי, תענית כג ע"ב

כוס שלישית :

חצייה יין לבן וחצייה יין אדום

מנחה :

נמזוג כוס שלישית - כוס זו מסמלת את האביב. הצמחים נהנים מן האדום - הוא חום השמש השופע, ומהלבן - אלו הם גשמי החורף שנאגרו בקרקע. שילוב זה הוא המעניק את האון והחיות שיש לו לאביב. בשוב עִמְנו להתיישב בארץ נערכו נטיעות, אשר הפכו סמל להתיישבות קבע ולהיאחזות בקרקע. נקדיש כוס זו לנטיעות ולהתיישבות.

קריאה :

מתחילת ברייתו של עולם לא נתעסק הקדוש-ברוך-הוא אלא במטע תחילה. זהו שכתוב (בראשית ב, ח) : "וַיִּטַע יְהוָה אֶלֶּהִים גֶּן בְּעֵדֶן מִקֶּדֶם". אף אתם, כשנכנסין לארץ, לא תתעסקו אלא במטע תחילה, זהו שכתוב (ויקרא יט, כג) : "וְכִי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ וַיִּטְעַתֶּם". ויקרא רבה, כה, ג

שירה :

ארצנו הקטנטונת

יורם טהרלב / רמי קליינשטיין

אַרְצֵנוּ הַקְטַנְטָנֶת, אַרְצֵנוּ הַיְפָה
מוֹלְדֵת בְּלֵי כְּתָנֶת, מוֹלְדֵת יַחְפָּה
קַבְלִינֵי אֶל שִׁירְךָ, כְּלָה יַפְהִינָה
פְתַחֵי לִי שַׁעֲרֶיךָ, אֲבוֹא בָּם, אוֹדָה יָהּ.

נְבִיאָה בְּבִגְדֵינוּ אֶת רִיחַ הַכְּפָרִים
בְּפַעֲמוֹן לְבֵנו יָכוּ הַעֲדָרִים
יִשְׁנֶה דְמָמָה רוֹגַעַת וְקָרָן אוֹר יָפָה
וּלְאוֹרָה נִפְסַע אֶט בְּרָגֶל יַחְפָּה.

עוד לא תמו כל פלאיך, עוד הזמר לא שָׁט
עוד לבי מִכָּה עִם לֵיל וְלוֹחֵשׁ לוֹ בְּלֵאט
אֶתְּ לִי אֶתְּ הָאֲחַת, אֶתְּ לִי אֶתְּ אִם וּבֵת
אֶתְּ לִי אֶתְּ הַמַּעַט, הַמַּעַט שְׁנוֹתֵר.

בְּצֵל עֲצֵי הַחוֹרֵשׁ הַרְחֵק מֵאוֹר חֲמָה
יִחְדּוּ נֶכֶה פֶּה שֶׁרֵשׁ אֶל לֵב הָאֲדָמָה
אֶל מַעֲיָנוֹת הַזֵּהָר, אֶל בְּאֵרוֹת הַתַּם
מוֹלְדֵת לְלֹא תֵאָר וְצוֹעֲנֵי יְתוּס.
עוד לא תמו כל פלאיך...

פרשת השבוע דרשה.

